

Afdeling: Tværsektorielt Samarbejde

Journal nr.: 20/18261

Dato: 03-03-2020

Udarbejdet af: Astrid Godthaab Dilling, Stine Bjerregaard og Christine Lund Momme

E-mail: clm@rsyd.dk

Telefon: 29201318

Notat

Opsamling på udvalgsdrøftelser vedr. ulighed i sundhed

Gennem livets faser påvirkes man forskelligt af levevilkår, adfærd og miljø, hvilket i sidste ende har betydning for, hvor udsat man er for ulighed i sundhed.

Lighed i sundhed er et tema i såvel Sundhedsplan, Psykiatriplan og Sundhedsaftale samt i den regionale udviklingsstrategi og i socialområdets udviklingsplaner. Af Budget 2021 fremgår det, at der skal udarbejdes et rammepapir for fremme af lighed i sundhed i Region Syddanmark. For at sikre, at rammepapiret for lighed i sundhed favner flere fagområder og sektorer, er der tilrettelagt en bred proces med involvering af sundhedsudvalget, psykiatri- og socialudvalget, udvalget for det nære sundhedsvæsen, udvalget for regional udvikling, udvalget for uddannelse og arbejdskraft samt med nærværende temadrøftelse også regionsrådet. De tre spørgsmål, udvalgene har forholdt sig til, er som følger:

- **Hvor skal vi lægge vores fokus?**
Skal det være differentierede tilbud, der indfanger de kortuddannede eller skal fokus være på udsatte grupper via særlige indsatser?
- **Hvilke ambitioner har vi?**
Skal vi have evalueret og kvalitetssikret det, vi allerede har, med henblik på at skalere og sprede, før vi finder på nye indsatser?
- **Hvor bredt tænker vi, at vi skal gå?**

Nedenfor følger en opsamling på drøftelserne der har været i de fem udvalg.

Psykiatri- og socialudvalget

Lighed i sundhed er en udfordring, som vi har stået med længe og som ikke er løst med de tiltag, vi allerede har igangsat.

For at reducere ulighed i sundhed, skal mennesker behandles forskelligt. Der er behov for differentierede tilbud samt håndholdte indsatser. Dog uden at stigmatisere de målgrupper, man tilrettelægger særlige indsatser for.

- Det er afgørende for det fremtidige arbejde at vi får se på effekten og virkningen af de eksisterende indsatser.
- Det er godt at fokusere ekstra på selve behandlingen og ikke kun på forebyggelse, da der er gevinster at hente i en tilpasset behandling.

Det foreslås at fokusere på bl.a. følgende målgrupper

- Mænd – særligt enlige mænd
- Mænd med en psykiatrisk diagnose
- Udsatte grupper (hjemløse, misbrugere etc.)

Det foreslås at fokusere på bl.a. følgende områder og indsatser

- Øge samarbejde med civilsamfundet for at nå de udsatte grupper
- Sikre at sundhedsvæsenet besidder bedre kompetencer til at nå de socialt sårbare, således at indsatsen for de udsatte kan integreres i normalsystemet
- Øge brugen af speciallæger hos kortuddannede og udsatte grupper

Sundhedsudvalget

- Ulighedens kompleksitet fordrer, at sundhedsvæsenet har differentierede indsatser.
- Der skal sikres bedre kommunikation fra sundhedsvæsenet til borgere, således at det bliver nemmere for alle grupper i samfundet at navigere i. Dertil skal der også sikres mere målrettet kommunikation fra den enkelte sundhedsfaglige til patienten.
- Det er vigtigt at have fokus på den geografiske ulighed i forhold til blandt afstand til speciallæger og sygehuse og så er det vigtigt at have fokus på det tværsektorielle samarbejde
- Det foreslås at fokusere på bl.a. følgende målgrupper
 - Børn
 - Borgere med svær overvægt
 - Borgere med alkoholproblemer
 - Borgere med behov for hjælp til basale behov
- Det foreslås at fokusere på bl.a. følgende områder og indsatser:
 - Fødselsområdet og den tidlige indsats – både regionalt, kommunalt og i det tværsektorielle samarbejde
 - Bedre tilgængelighed af speciallæger og specialiseret rådgivning i hele regionen
 - Uddannelse og tilknytning til arbejdsmarkedet

Udvalget for det nære sundhedsvæsen

- Det kan betale sig at sætte ind overfor uligheden, ligesom det har kunnet betale sig at sætte ind over for f.eks. mobning.
- Både behandlingsindsatsen og kommunikationsindsatsen skal være differentieret til den enkelte borger, og den skal være endnu mere målrettet til udsatte grupper. Dog er det vigtigt ikke at stigmatisere hverken den enkelte borger eller grupper af borgere.

Bør der ses på den generelle organisering (og specialisering) af sundhedsvæsenet ift. den stigende ulighed?

- Det foreslås at tilpasse kommende indsatser efter konkrete målsætninger, så det er muligt at følge indsatserne og dermed også følge, om de har en effekt.
- Det foreslås at fokusere på bl.a. følgende områder og indsatser:
 - Civilsamfund og foreningsliv skal tænkes ind i indsatser
 - Flere skal hjælpes og motiveres til uddannelse
 - Sundhedsvæsenet skal have en særlig udsatte-faglighed til rådighed og vi skal i vores henvendelser til borgerne være opmærksomme på, at kommunikationen ikke bliver for lang og for kompleks
 - Sundhedshusene kan bidrage til at reducere uligheden, og derfor skal der arbejdes endnu mere fokuseret med disse samt sikre, at de rette kompetencer er til stede i nærmiljøet.
 - Vi skal styrke samarbejdet med kommunerne om de tungest belastede familier.

- Det foreslås, at vi sætter ind over for ulighed ift. brug af det digitale sundhedsvæsen. Der er mange målgrupper, hvor brugen af det digitale kan øge uligheden, idet de ikke er vant til at anvende en digitaliseret platform.
- Flere lægepraksisser og speciallægepraksisser i udsatte områder

Udvalget for uddannelse og arbejdskraft

- For at målrette kommende indsatser foreslås det, at man ser på indikatorerne fra Sundhedsstyrelsens rapport og sammenholder med hvad der er mest relevant i Region Syddanmark, for dernæst at konkludere på hvilke indsatser der er behov for.
-
- I det kommende arbejde bør der fokuseres på at målrette indsatserne til de, der har det værst. Dvs. at dem med størst behov, skal have mest hjælp.
- Der eksisterer allerede mange projekter på uddannelsesområdet, og disse skal evalueres, så dem, der har god effekt, kan styrkes endnu mere.
- Der bør i regionen ses på udfordringen omkring arbejdspladsforhold, arbejdspladskultur og arbejdsmiljø i henhold til at reducere ulighed i sundhed.

Udvalget for regional udvikling

- Alle borgere skal have lige adgang til at få en god effekt af deres behandlingsforløb og det skal vi hjælpe dem med.
- Der skal være stort fokus på den geografiske ulighed (eksempelvis i forhold til placering af behandlingsmuligheder).
- I det kommende arbejde foreslås det at bruge de tre temaer fra Sundhedsstyrelsens rapport.
- Det foreslås at der bl.a. er fokus på følgende områder og indsatser:
 - Forbedre samarbejdet i det nære sundhedsvæsen
 - Styrke fokus på opsøgende og fastholdende indsatser
 - Fokuserer på uddannelsesområdet, boligforhold og geografisk beliggenhed